

O B R A Z L O Ž E N J E

Program „Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori devetu godinu za redom realizuje Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, a uz podršku Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), Misija u Crnoj Gori.

Osnovni cilj Programa je da se utvrde, javno nagrade i prenesu najbolje prakse u jedinicama lokalne samouprave u oblastima koje su od posebnog značaja za funkcionisanje organa i javnih službi i kvalitet života građana.

Ocjenu i izbor najboljih praksi, u skladu sa definisanim programskim aktivnostima i utvrđenim kriterijumima, izvršio je **Izborni panel**, koji čine predstavnici organizatora i institucija koji u svom resoru imaju sektore koji se bave temama ovogodišnjeg Programa, i to: Ministarstva unutrašnjih poslova, Zajednice opština Crne Gore i Nevladine organizacije „Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore“.

Programom Najbolje prakse utvrđene su 4 tematske oblasti za dobijanje statusa najbolje prakse. Definisani su opšti kriterijumi za ocjenu, i to: **uspješnost** (primjenjenost u praksi); **transparentnost i učešće javnosti**; **relevantnost**-adekvatnost u odnosu na ciljeve prakse; **prenosivost i primjenljivost** u drugim jedinicama lokalne samouprave i **održivost** sa stanovišta dugoročnih efekata i finansijske održivosti prakse. U okviru svake tematske oblasti, pored opštih kriterijuma, definisani su **posebni kriterijumi** koje praksa treba da zadovolji kako bi stekla status najbolje prakse.

Zajednica opština je, uz poziv da kandiduju svoje najbolje prakse, svim jedinicama lokalne samouprave dostavila pripremljenu brošuru sa neophodnim informacijama u pogledu: procedure konkurisanja, tematskih oblasti, kriterijuma za izbor, postupka izbora najbolje prakse, proglašenja i dodjeljivanja nagrade, sa formularom za konkurisanje.

Radi uvida u prakse i dobijanja potrebnih pojašnjenja o svim aspektima prijavljenih praksi, u Podgorici je 02. novembra 2016. godine, održan sastanak Izbornog panela na kojem su predstavnici lokalnih samouprava izvršili prezentacije svojih praksi. Rukovodeći se prethodno utvrđenim kriterijumima za ocjenjivanje praksi, **Izborni panel** je donio Odluku o izboru najbolje prakse u sledećim tematskim oblastima.

1. Najbolja praksa u oblasti „**Zaštita životne sredine u funkciji održivog razvoja lokalne zajednice**“, je praksa:

- **Opštine Mojkovac „Unapređenje zaštite životne sredine i održivo upravljanje prirodnim resursima u opštini Mojkovac“**

Razlozi:

Opština Mojkovac je, zahvaljujući realizaciji velikog broja zajedničkih aktivnosti predstavnika lokalne uprave i menadžmenta Komunalnog preduzeća, značajno unaprijedila stanje životne sredine. Tome su posebno doprinijele aktivnosti na planu skladištenja velike količine otpada sa javnih površina i uređenja privremenog odlagališta komunalnog otpada, kao i započinjanja procesa reciklaže čvrstog komunalnog otpada. Pored toga, zaokružen je kompletan sistem za prečišćavanje otpadnih voda, zasađeno je sezonsko ukrasno cvijeće i obnovljen gradski park, započeta je vizuelizacija urbanog prostora, kao i valorizacija prostora nekadašnjeg jalovišta olova i cinka u sportsko – rekreativnu zonu. Na ovaj način u velikoj mjeri je unaprijeđena svijest građana o značaju životne sredine i njenog očuvanja, unaprijeđena je komunalna infrastruktura i smanjen negativan uticaj divljih deponija na zaštićena područja, a doprinijelo se i promociji zdravih stilova života. Pored Opštine Mojkovac i Komunalnog preduzeća, jedan broj aktivnosti realizovan je i u saradnji sa neformalnim udruženjem mladih Mojkovca, koji su poseban doprinos dali ideji vizuelizacije urbanog prostora.

2. Najbolja praksa u oblasti „**Funkcionisanje jedinica lokalnih samouprava u akcidentnim situacijama**“ je praksa:

- **Opštine Pljevlja - „Internet prezentacija - web portal službe zaštite i spašavanja opštine Pljevlja“**

Razlozi:

Realizacijom prakse „**Internet prezentacija - web portal službe zaštite i spašavanja opštine Pljevlja**“ Služba zaštite Opštine Pljevlja je značajno doprinijela povećanju nivoa informisanosti građana o aktivnostima Službe zaštite, a time, indirektno, i povećanju nivoa bezbjednosti i spremnosti građana za adekvatno postupanje u opasnim i vanrednim situacijama. Izradom web portala građani opštine Pljevlja su na kvalitetan i ažuran način upoznati sa svim aktivnostima i načinom rada Službe zaštite. Kroz web portal, građanima se, u vidu velikog broja instrukcija i obavještenja, daju upozorenja i korisni savjeti za postupanja u mnogobrojnim i različitim akcidentnim situacijama. Takođe data su uputstva o načinu i mogućnostima kako građani neposredno mogu doprinijeti smanjenju opasnih i akcidentnih situacija.

Izradom Internet prezentacije u značajnoj mjeri dat je doprinos sigurnosti i povjerenju građana u rad Službe zaštite i njenih pripadnika.

3. Najbolja praksa u oblasti „Saradnja sa civilnim sektorom u ostvarivanju strateških ciljeva lokalne zajednice“ je praksa:

➤ **Opštine Tivat - „Projekat RE asistent i medijator u nastavi“**

Razlozi:

Opština Tivat je realizacijom projekta „RE asistent i medijator u nastavi“ znatno doprinijela većoj uključenosti djece pripadnika RE populacije i poboljšanju uslova za njihovo obrazovanje na teritoriji opštine Tivat. Ovim projektom je, između ostalog, za djecu koja pripadaju RE populaciji, angažovan jedan broj asistenata u osnovnoj školi „Drago Malović“. Opština Tivat i NVO „Udruženje Egipćana“ su zajedničkim aktivnostima uspostavili bazu podataka o učenicima RE populacije, a osnovali su i Kancelariju za RE pitanja u kojoj su angažovani obrazovni saradnici koji su saradivali sa roditeljima, nastavnicima, upravom škole, Centrom za socijalni rad, pedagoškom službom. Organizovana školica za predškolce sa ciljem pripreme za upis na prvu godinu, kao i dodatna nastava za učenike osnovne škole pripadnike RE populacije. Sve ove aktivnosti su doprinijele smanjenju problema jezičke barijere kod djece, rezultati upisa prvaka su značajno poboljšani, i povećan je nivo znanja učenika ostalih razreda osnovne škole. Kao rezultat projekta, ove godine je upisan rekordan broj RE djece u vrtić, osnovnu i srednju školu.

Izborni panel je odlučio da se **ne dodjeli status najbolje prakse** u oblasti „**Prakse lokalnih samouprava u oblasti pristupačnosti za osobe s invaliditetom**“.

Razlozi:

Nakon prezentacije prijavljenih praksi Izborni panel je ocjenio da prijavljene prakse ne ispunjavaju kriterijume definisane pozivom, jer se neposredno ne odnose na oblast pristupačnosti. Prakse koje su prezentovane odnose se na socijalne usluge u zajednici („Mala grupna zajednica“) i zapošljavanje konkretne osobe s invaliditetom („Pristupačnost – jednake mogućnosti za sve“). I jedna i druga praksa kroz svoju primjenu uključuju segment pristupačnosti, kroz pristupačnost prostorija u kojima se pružaju usluge, odnosno u kojima je zaposlena osoba s invaliditetom, **ali ne tretiraju primarno ovu oblast**, niti uključuju elemente univerzalnosti i većeg broja korisnika.

U slučaju prakse koju je prijavila Opština Bijelo Polje radi se o **usluzi iz domena socijalne i dječije zaštite**, koja ima elemente deinstitucionalizacije, dok se praksa koju je prijavila Opština Šavnik isključivo odnosi na **oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom**.

Ne sporeći značaj prijavljenih praksi za korisnike - djecu i osobe s invaliditetom, Izborni panel je odlučio da nijedna od prijavljenih praksi ne ispunjava kriterijume iz poziva za oblast **pristupačnosti za osobe sa invaliditetom**, te da ne mogu biti nagrađene u ovoj kategoriji.

Izborni panel je donio odluku da se opštini Bijelo Polje dodijeli specijalna nagrada za projekat „Mala grupna zajednica“

Razlozi:

Projekat „Mala grupna zajednica“ je jedini 24-časovni servis u Crnoj Gori, koji ima za cilj simuliranje porodičnog okruženja za djecu sa smetnjama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, kao i njihovo osposobljavanje za samostalan život i njihovu socijalizaciju i integraciju na principima jednakih mogućnosti, a u skladu sa njihovim sposobnostima.

Sagledavajući sadržaj projekta „Male grupne zajednice“ i njegov značaj za zaštitu i unapređenje položaja i prava djece sa smetnjama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, Izborni panel je donio odluku o dodjeli specijalne nagrade.

Donoseći ovakvu odluku, Izborni panel želi da afirmiše i nagradi opštinu Bijelo Polje, kao primjer zajednice koja sa posebnim senzibilitetom i posvećenošću, u kontinuitetu, radi na unapređenju položaja najugroženijih kategorija stanovništva u zajednici.